

Αγάλματα Κολοκοτρώνη και η Περικεφαλαία του

Έρευνα και επιμέλεια
κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Το είδες καλά το φέσι αυτό; Είναι χιλιοσακισμένο από τα χτυπήματα. Και είναι και χαμηλότερο από το σπητό και ψηλό τούρκικο, για να θυμίζει ότι ο Έλληνας είναι ραγιάς και όχι αφέντης και ότι βρίσκεται χαμηλότερα από τον Τούρκο.

Μέρος 1'

Τι Κρύβει η Περικεφαλαία του Κολοκοτρώνη

Ολοι οι Έλληνες γνωρίζουμε ποιός ήταν ο Κολοκοτρώνης, τι έκανε για την πατρίδα και πως πέθανε. Υπάρχουν, ωστόσο, κάποια πράγματα που περιβάλλονται από κάποιο μυστήριο. Ένα από αυτά είναι η περικεφαλαία του. Σχεδόν παντού, σε όλες τις μεταγενέστερες απεικονίσεις του, πορτραίτα, αγάλματα, προτομές κλπ, εμφανίζεται να φοράει μία περικεφαλαία. Ωστόσο, η πραγματική ιστορία της αρματοσιάς του, τουλάχιστον, σε ό,τι αφορά την περικεφαλαία, θα μας αφήσει έκπληκτους. Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή: Μία περικεφαλαία που βρίσκεται στην Παλαιά Βουλή των Ελλήνων, φαίνεται να λογαριάζεται ως του Κολοκοτρώνη. Παρατηρώντας την θα δούμε πως μπροστά υπάρχει ένας ισοσκελής σταυρός, στις δύο πλευρές υπάρχει ένα δυσδιάκριτο ή στραπατσαρισμένο έμβλημα, ενώ στην χρυσή ζώνη που την περιτρέχει, υπάρχει ένα πρόσωπο:

Παρατηρώντας το «πρόσωπο» καλύτερα, θα δούμε ότι είναι ένα Γοργόνειο: Το γοργόνειο είναι ένα αρχαίο σύμβολο που έφερε η θεά Αθηνά στον θώρακα και την ασπίδα της. Είναι επίσης κάτι που δείχνει βαθμό μύησης ή απλά μύηση σε κάποια «μυστήρια» ή «στοές». Αρκετοί έχουν υποστηρίξει πως αυτό θα μπορούσε να είναι μία σημαντική ένδειξη πως ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης δεν ήταν Εβραιοχριστιανός, σε συνδυασμό με τον ισοσκελή σταυρό του Δία. «Άγαπούσε να φορεί περικεφαλαίαν, ως σημείον αρχαίου έλλητισμού. Τὴν ἐφόρει καὶ εἰς τὰ ἀποβατήρια τοῦ Βασιλέως εἰς Ναύπλιον καὶ ἦτον ὁ μόνος μὲ τὴν πε-

Ο Γέρος του Μωριά από τον γλύπτη Carl Reid

ρικεφαλαίαν του. Δὲν μετεμορφώθη ὁμοῦ ἀπὸ Θεόδωρος εἰς Σόλωνα ἢ Ἐπαμεινώνδα. Εἶχε ἀρκετὸν νοῦν καὶ πατριωτισμὸν, διὰ τὸ μὴ στέρξει εἰς τὴν μεταμόρφωσιν· εἶχε καὶ ὑπόληψιν εἰς τὸ βάπτισμά του».

Τι συμβαίνει εδώ; Για ποιο λόγο υπήρξε αυτή η ιστορική «διαστρέυλωση» -αν η λέξη ταιριάζει... Και, αν όλοι οι μεταγενέστεροι καλλιτέχνες, ζωγράφοι, γλύπτες κλπ, βασίστηκαν στην σωζόμενη περικεφαλαία της Παλαιάς Βουλής για να δημιουργήσουν στα έργα τους τον Κολοκοτρώνη με περικεφαλαία, για ποιο λόγο απουσιάζει το «γοργόνειο» σε αυτά; Υποθέσεις και ισχυρισμοί θα μπορούσαν να γίνουν πάρα πολλοί, όμως, αν η ιστορική εμφάνιση του Κολοκοτρώνη είναι τόσο πολύ διαφορετική από την πραγματικότητα, φανταστείτε πόσα μπορεί να κρύβονται πίσω και πέρα από την ιστορική εμφάνιση... στα ιστορικά παρασκήνια... Για ποιο λόγο ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης παρουσιάζεται με μία περικεφαλαία αρχαϊκού τύπου η οποία, όμως, δεν του ανήκε και απλά την φορούσε επιλεκτικά, αλλά δεν πολεμούσε με αυτήν; Ποιά ήταν η σχέση

του με τον άγγλο ταγματάρχη, ιδιοκτήτη της περικεφαλαίας; Τι ρόλο είχαν τα σύμβολα; Τι γνώριζε ο Κολοκοτρώνης γι αυτά και τι γνώριζαν αυτοί που τον «καθιέρωσαν» με περικεφαλαία; Αναρωτιόμαστε, λοιπόν, αν θα μπορούσε να υπάρχει κάποιο μυστικό πίσω από όλα αυτά που δεν βλέπουμε, δεν ξέρουμε, δεν γνωρίζουμε και που, ίσως, δεν μάθουμε ποτέ...

Καί όμως το βιβλίο του Λαζογιώργου-Ελληνικού Δημήτρη μας δίδει την πραγματική σημασία της περικεφαλαίας του Γέρου του Μωριά. Ο τίτλος του βιβλίου 4 Φεβρουαρίου 1843: Ο Θάνατος του Γέρου του Μωριά «

Απόσπασμα

Κάποτε, κατά τη διάρκεια του αγώνα, ο Γερμανός περιηγητής Γκέρμπενιτς τον ρώτησε να του πει γιατί φορά τη γνωστή μας περικεφαλαία, αυτή με την οποία τον βλέπουμε και σε όλες τις εικόνες του που έχουν μέχρι σήμερα διασωθεί. Ο ξένος επισκέπτης ήταν περίεργος να μάθει το λόγο για τον οποίο ο Κολοκοτρώνης δεν φορούσε το φέσι, που συνήθιζαν τότε να φορούν όλοι οι αγωνιστές. Στην ερώτηση του γερμανού περιηγητή ο Κολοκοτρώνης απάντησε με την εξής περήφανη και φιλοσοφημένη κουβέντα:

«Το είδες καλά το φέσι αυτό; Είναι χιλιοσακισμένο από τα χτυπήματα. Και είναι και χαμηλότερο από το σπητό και ψηλό τούρκικο, για να θυμίζει ότι ο Έλληνας είναι ραγιάς και όχι αφέντης και ότι βρίσκεται χαμηλότερα από τον Τούρκο. Ενώ η σκληρή και ατσάκιστη αυτή περικεφαλαία είναι αυτή που φορούσε ο Μιλτιάδης στον Μαραθώνα κι ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες. Δεν τσακίζει, κι όποιος επιχειρήσει να την χτυπήσει το χέρι του καλά! Η επανάστασή μας έχει σαν τελικό σκοπό να βγάλει απ' την ψυχή του Έλληνα τον δούλο ραγιά και να τον ξανακάνει άνθρωπο Έλληνα.»

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

«Η σημαία μας»

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΝΑ –ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Θα περίμενε κανείς κατά τον φετινό πανηγυρικό εορτασμό των 200 ετών της Εθνικής Παλιγγενεσίας μας, κατά τον οποίο έχουν απαγορευθεί οι τοπικές παρελάσεις και εκδηλώσεις, να έχουν πλημμυρίσει τα σπίατα και καταστήματα όλων των πόλεων και χωριών από τα χρώματα της γαλανόλευκης. Ατυχώς, παρά την τεράστια προβολή του εθνικού μας συμβόλου με τον σχετικό φωτισμό εμβληματικών κτηρίων και μνημείων σε όλο σχεδόν τον κόσμο, η ανάρτηση της σημαίας μας ήταν σχεδόν μηδενική στα διαμερίσματα, στα καταστήματα, ακόμη και στα σχολεία της χώρας, στα οποία ήταν υποχρεωτική κάθε πρωί η έπαρσή της.

Η Ελληνική σημαία, το ιερότερο σύμβολο του Έθνους, των θυσιών και των αγώνων της ελευθερίας μας, που κάποτε προξενούσε ρίγη συγκινήσεως και υπερηφάνειας στο αντίκρισμά της, τα τελευταία χρόνια έχει παραγκωνισθεί

Η Ελληνική σημαία, το ιερότερο σύμβολο του Έθνους, των θυσιών και των αγώνων της ελευθερίας μας, που κάποτε προξενούσε ρίγη συγκινήσεως και υπερηφάνειας στο αντίκρισμά της, τα τελευταία χρόνια έχει παραγκωνισθεί και σε κάποιες περιπτώσεις έχει ποδοπατηθεί και κατακαεί δημόσια από κάποιους εθνομνηδενιστές και απάτριδες. Σχεδόν δε σε αχρησία έχει περιέλθει ο Νόμος 851/1978 που επιβάλλει τον υποχρεωτικό σημαιοστολισμό δημοσίων και ιδιωτικών κτηρίων και καταστημάτων κατά τις ημέρες των Εθνικών εορτών, προβλέποντας μάλιστα κυρώσεις σε όσους παραβαίνουν τις διατάξεις του ή αναρτούν φθαρμένες ή παραποιημένες σημαίες. Ακόμη σπανίως έχει τύχει εφαρμογής το άρθρο 181 του Ποινικού Κώδικα που προβλέπει φυλάκιση μέχρι δύο ετών σε

όποιον καταστρέφει ή ρυπαίνει την Ελληνική σημαία, αφού σχεδόν οι πάντες αδιαφορούν και δεν καταγγέλλουν τους αχρείους καταπατητές των ιερών συμβόλων μας.

Στην φετινή τουλάχιστον συγκυρία του πανηγυρισμού των δύο αιώνων ελευθερού βίου δεν θα έπρεπε ο αρμόδιος Υπουργός, καθώς και οι τοπικοί μας άρχοντες να δώσουν εγκαίρως οδηγίες προς τους πολίτες με τα ΜΜΕ για τον καθολικό σημαιοστολισμό ενόψει της επετείου της 25ης Μαρτίου; Ευτυχώς υπήρξαν κάποιες ελάχιστες φωτεινές εξαιρέσεις, όπως εκείνης του Δημάρχου Εορδαίας, ο οποίος έκανε σχετική έκκληση προς τους δημότες του υπογραμμίζοντας στην ανακοίνωσή του: «κανένα οίκημα φέτος χωρίς σημαία». Του αξίζουν συγχαρητήρια!